

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 8 lutego 1999 r.

Nr 11

TREŚĆ:
Poz.:

USTAWA

95 — z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych 381

95

USTAWA

z dnia 22 stycznia 1999 r.

o ochronie informacji niejawnych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady ochrony informacji, które wymagają ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem, jako stanowiące tajemnicę państwową lub służbową, niezależnie od formy i sposobu ich wyrażania, także w trakcie ich opracowania, zwanych dalej „informacjami niejawnymi”, a w szczególności:

- 1) organizowania ochrony informacji niejawnych,
- 2) klasyfikowania informacji niejawnych,
- 3) udostępniania informacji niejawnych,
- 4) postępowania sprawdzającego, w celu ustalenia, czy osoba nim objęta daje rękojmię zachowania tajemnicy, zwanego dalej „postępowaniem sprawdzającym”,
- 5) szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych,
- 6) ewidencjonowania, przechowywania, przetwarzania i udostępniania danych uzyskiwanych w związku z prowadzonymi postępowaniami o ustalenie rękojmi zachowania tajemnicy, w zakresie określonym w ankiecie bezpieczeństwa osobowego oraz w ankiecie bezpieczeństwa przemysłowego,
- 7) organizacji kontroli przestrzegania zasad ochrony informacji niejawnych,

8) ochrony informacji niejawnych w systemach i sieciach teleinformatycznych,

9) stosowania środków fizycznej ochrony informacji niejawnych.

2. Przepisy ustawy mają zastosowanie do:

- 1) organów władzy publicznej, w szczególności:
 - a) Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) organów administracji rządowej,
 - d) organów jednostek samorządu terytorialnego,
 - e) sądów i trybunałów,
 - f) organów kontroli państwowej i ochrony prawa,
- 2) Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”,
- 3) Narodowego Banku Polskiego i banków państwowych,
- 4) państwowych osób prawnych i innych niż wymienione w pkt 1—3 państwowych jednostek organizacyjnych,
- 5) przedsiębiorców, jednostek naukowych lub badawczo-rozwojowych ubiegających się o zawarcie lub wykonujących umowy związane z dostępem do informacji niejawnych, dotyczące realizacji zadań

opłacanych w całości lub w części ze środków publicznych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 119, poz. 773).

3. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw o ochronie tajemnicy zawodowej lub innych tajemnic prawnie chronionych.

Art. 2. W rozumieniu ustawy:

- 1) tajemnicą państwową — jest informacja niejawna określona w wykazie rodzajów informacji niejawnych, stanowiącym załącznik nr 1, której nieuprawnione ujawnienie może spowodować istotne zagrożenie dla podstawowych interesów Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności dla niepodległości lub nienaruszalności terytorium, interesów obronności, bezpieczeństwa państwa i obywateli, albo narazić te interesy na co najmniej znaczną szkodę,
- 2) tajemnicą służbową — jest informacja niejawna nie będąca tajemnicą państwową, uzyskana w związku z czynnościami służbowymi albo wykonywaniem prac zleconych, której nieuprawnione ujawnienie mogłoby narazić na szkodę interes państwa, interes publiczny lub prawnie chroniony interes obywateli albo jednostki organizacyjnej,
- 3) służbami ochrony państwa — są: Urząd Ochrony Państwa i Wojskowe Służby Informacyjne,
- 4) rękojmnia zachowania tajemnicy — oznacza spełnienie ustawowych wymogów dla zapewnienia ochrony informacji niejawnych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem,
- 5) dokumentem — jest każda utrwalona informacja niejawna, w szczególności na piśmie, mikrofilmach, negatywach i fotografiach, nośnikach do zapisów informacji w postaci cyfrowej i na taśmach elektromagnetycznych, także w formie mapy, wykresu, rysunku, obrazu, grafiki, fotografii, broszury, książki, kopii, odpisu, wypisu, wyciągu i tłumaczenia dokumentu, zbędnego lub wadliwego wydruku, odbitki, kliszy, matrycy i dysku optycznego, kalki, taśmy atramentowej, jak również informacja niejawna utrwalona na elektronicznych nośnikach danych,
- 6) materiałem — jest dokument, jak też chroniony jako informacja niejawna przedmiot lub dowolna jego część, a zwłaszcza urządzenie, wyposażenie lub broń wyprodukowana albo będąca w trakcie produkcji, a także składnik użyty do ich wytworzenia,
- 7) jednostką organizacyjną — jest podmiot wymieniony w art. 1 ust. 2,
- 8) systemem teleinformatycznym — jest system, który tworzą urządzenia, narzędzia, metody postępowania i procedury stosowane przez wyspecjalizowanych pracowników, w sposób zapewniający wytwarzanie, przechowywanie, przetwarzanie lub przekazywanie informacji,

9) siecią teleinformatyczną — jest organizacyjne i techniczne połączenie systemów teleinformatycznych wraz z łączącymi je urządzeniami i liniami telekomunikacyjnymi.

Art. 3. Informacje niejawne mogą być udostępnione wyłącznie osobie dającej rękojmię zachowania tajemnicy i tylko w zakresie niezbędnym do wykonywania przez nią pracy lub pełnienia służby na zajmowanym stanowisku albo innej zleconej pracy.

Art. 4. 1. Zasady zwalniania od obowiązku zachowania tajemnicy państwowej i służbowej w postępowaniu przed sądami i innymi organami określają przepisy odrębnych ustaw.

2. Jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają organy, służby lub instytucje państwowe albo ich upoważnionych pracowników do dokonywania kontroli, a w szczególności swobodnego dostępu do pomieszczeń i materiałów, jeżeli jej zakres dotyczy informacji niejawnych, uprawnienia te są realizowane z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.

Rozdział 2

Komitet Ochrony Informacji Niejawnych

Art. 5. 1. Przy Radzie Ministrów tworzy się Komitet Ochrony Informacji Niejawnych, zwany dalej „Komitetem”, jako organ opiniodawczo-doradczy w zakresie ochrony informacji niejawnych.

2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) ustalanie projektów generalnych założeń ochrony informacji niejawnych, w tym organizacyjnych i technicznych wymagań służących ochronie tych informacji w odniesieniu do głównych zagrożeń w tym zakresie,
- 2) opiniowanie kierunków oraz planów postępowania w sytuacji szczególnego zagrożenia o zasięgu ogólnokrajowym, powstałej wskutek ujawnienia informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, w której wystarczające jest zastosowanie zwykłych środków konstytucyjnych,
- 3) analiza i ocena oddziaływania na stan ochrony informacji niejawnych, sytuacji szczególnego zagrożenia lub innych zagrożeń oraz formułowanie opinii w tym zakresie,
- 4) opracowywanie projektów dokumentów rządowych mających na celu zapewnienie spójności prawa polskiego w zakresie ochrony informacji niejawnych z zobowiązaniami wynikającymi z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych,
- 5) opiniowanie projektów aktów normatywnych, projektów programów, analiz, sprawozdań i innych dokumentów rządowych dotyczących ochrony informacji niejawnych, a zwłaszcza:
 - a) systemu ochrony informacji niejawnych oraz podstaw jego funkcjonowania w odniesieniu do:

przemysłu zbrojeniowego, obrotu uzbrojeniem i sprzętem specjalnym, badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych prowadzonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, przygotowań mobilizacyjnych w gospodarce narodowej, tworzenia i gospodarowania rezerwami państwowymi oraz utrzymywania zdolności produkcyjnych i remontowych w gospodarce narodowej na potrzeby obronności państwa,

b) wymogów ochrony informacji niejawnych w planowaniu przestrzennym i rozbudowie infrastruktury gospodarczej, w tym łączności,

6) rozpatrywanie innych spraw zleczanych przez Radę Ministrów i Prezesa Rady Ministrów oraz wnoszonych przez ministrów w dziedzinie realizacji zadań związanych z ochroną informacji niejawnych.

Art. 6. W skład Komitetu wchodzi: Przewodniczący, zastępcy przewodniczącego, członkowie oraz sekretarz.

Art. 7. 1. Przewodniczącym Komitetu jest Prezes Rady Ministrów, który zwołuje posiedzenia i kieruje pracami Komitetu.

2. Zastępcami Przewodniczącego Komitetu są:

- 1) pierwszym zastępcą — minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- 2) drugim zastępcą — Minister Obrony Narodowej.

Art. 8. Członkami Komitetu są:

- 1) ministrowie właściwi do spraw: zagranicznych, gospodarki, budżetu, finansów publicznych, sprawiedliwości, administracji publicznej oraz Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 2) Sekretarz Rady Bezpieczeństwa Narodowego — Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego,
- 3) Szef Urzędu Ochrony Państwa,
- 4) Szef Wojskowych Służb Informacyjnych,
- 5) nie więcej niż trzy osoby, powoływane i odwoływane przez Prezesa Rady Ministrów, których doświadczenie lub sprawowane funkcje mogą mieć istotne znaczenie dla realizacji zadań Komitetu.

Art. 9. Sekretarz Komitetu powoływany i odwoływany jest przez Przewodniczącego Komitetu.

Art. 10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb funkcjonowania Komitetu,
- 2) zasady udziału w jego posiedzeniach,
- 3) zakres czynności sekretarza Komitetu.

Art. 11. Udział w posiedzeniach Komitetu, z prawem głosu, mogą brać:

- 1) delegowany przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) Prezes Najwyższej Izby Kontroli,
- 3) Prezes Narodowego Banku Polskiego,
- 4) za zgodą Przewodniczącego Komitetu — upoważnieni zastępcy członków Komitetu, o których mowa w art. 8 pkt 1—4,
- 5) inny niż wymieniony w art. 8 pkt 1 minister — w sprawach należących do zakresu swojego działania, rozpatrywanych przez Komitet.

Art. 12. Obsługę Komitetu zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Art. 13. 1. Przewodniczący Komitetu raz w roku przedstawia Radzie Ministrów informację o działalności Komitetu wraz z wnioskami wynikającymi z kontroli stanu przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych, dokonywanej przez służby ochrony państwa.

2. Informację, o której mowa w ust. 1, Przewodniczący Komitetu przekazuje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz przewodniczącemu sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

Rozdział 3

Organizacja ochrony informacji niejawnych

Art. 14. 1. Służby ochrony państwa są właściwe do:

- 1) kontroli ochrony informacji niejawnych oraz kontroli przestrzegania przepisów wydanych w tym zakresie,
- 2) realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa systemów i sieci teleinformatycznych,
- 3) prowadzenia postępowania sprawdzającego według zasad określonych w ustawie,
- 4) ochrony informacji niejawnych wymienianych przez Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi,
- 5) szkolenia i doradztwa w zakresie ochrony informacji niejawnych,
- 6) wykonywania innych zadań, w zakresie ochrony informacji niejawnych, określonych odrębnymi przepisami.

2. Służby ochrony państwa, w zakresie koniecznym do wykonywania swoich zadań, w celu ochrony informacji niejawnych mogą korzystać z informacji uzyskanych przez Policję, Straż Graniczną, Żandarmerię Wojskową oraz organy inspekcji celnej i kontroli skarbowej, a także zwracać się do tych służb i organów o udzielenie niezbędnej pomocy przy wykonywaniu czynności w ramach prowadzonych postępowań sprawdzających.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych współdziałają ze służbami ochrony państwa w toku przeprowadzanych przez nie postępowań sprawdzających, a w szczególności udostępniają funkcjonariuszom albo żołnierzom, po przedstawieniu przez nich pisemnego upoważnienia, pozostające w ich dyspozycji informacje i dokumenty niezbędne dla stwierdzenia, czy osoba objęta postępowaniem sprawdzającym daje rękojmię zachowania tajemnicy.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, warunki i tryb:

- 1) przekazywania służbom ochrony państwa informacji i udostępniania dokumentów, o których mowa w ust. 3,
- 2) udzielania służbom ochrony państwa pomocy, o której mowa w ust. 2.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, określa się w szczególności:

- 1) szczegółowy zakres, warunki i tryb przekazywania przez kierowników jednostek organizacyjnych służbom ochrony państwa informacji oraz udostępniania im dokumentów niezbędnych do stwierdzenia, czy osoba objęta postępowaniem sprawdzającym daje rękojmię zachowania tajemnicy,
- 2) zakres, warunki i tryb udzielania przez Policję, Straż Graniczną, Żandarmerię Wojskową oraz organy inspekcji celnej i kontroli skarbowej niezbędnej pomocy służbom ochrony państwa przy wykonywaniu czynności w ramach prowadzonych postępowań sprawdzających.

Art. 15. W stosunkach międzynarodowych Szef Urzędu Ochrony Państwa i Szef Wojskowych Służb Informacyjnych pełnią funkcję krajowych władz bezpieczeństwa.

Art. 16. W zakresie niezbędnym do kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową upoważnieni pisemnie funkcjonariusze lub żołnierze służb ochrony państwa mają prawo do:

- 1) swobodnego wstępu do obiektów i pomieszczeń jednostki kontrolowanej, gdzie informacje takie są wytwarzane, przetwarzane, przechowywane lub przekazywane,
- 2) wglądu do dokumentów związanych z organizacją ochrony tych informacji w kontrolowanej jednostce organizacyjnej,
- 3) żądania udostępnienia do kontroli sieci lub systemów teleinformatycznych służących do wytwarzania, przechowywania, przetwarzania lub przekazywania tych informacji,
- 4) przeprowadzania oględzin obiektów, składników majątkowych i sprawdzania przebiegu określonych czynności związanych z ochroną tych informacji,

5) żądania od kierowników i pracowników kontrolowanych jednostek organizacyjnych udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień oraz posiadanych przez nich informacji dotyczących działalności wywiadowczej albo terrorystycznej skierowanej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, jej Siłom Zbrojnym, przedsiębiorcom, jednostkom naukowym lub badawczo-rozwojowym, w odniesieniu do prowadzonej produkcji albo usług stanowiących tajemnicę państwową ze względu na bezpieczeństwo lub obronność państwa, a także na potrzeby Sił Zbrojnych,

6) zasięgania, w związku z przeprowadzaną kontrolą, informacji w jednostkach nie kontrolowanych, jeżeli ich działalność pozostaje w związku z wytwarzaniem, przechowywaniem, przetwarzaniem, przekazywaniem lub ochroną informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, oraz żądania wyjaśnień od kierowników i pracowników tych jednostek,

7) korzystania z pomocy biegłych i specjalistów, jeżeli stwierdzenie okoliczności ujawnionych w czasie przeprowadzania kontroli wymaga wiadomości specjalnych,

8) uczestniczenia w posiedzeniach kierownictwa, organów zarządzających lub nadzorczych, a także organów opiniotawczo-doradczych w sprawach dotyczących problematyki ochrony tych informacji w kontrolowanej jednostce organizacyjnej.

Art. 17. 1. Do czynności, o których mowa w art. 16, dokonywanych przez służby ochrony państwa, mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 28, art. 29 pkt 1, art. 30—41 i art. 49—64 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 1995 r. Nr 13, poz. 59, z 1996 r. Nr 64, poz. 315 i Nr 89, poz. 402, z 1997 r. Nr 28 poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 589, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 883 oraz z 1998 r. Nr 148, poz. 966, Nr 155, poz. 1016 i Nr 162, poz. 1116 i 1126), z tym że przewidziane w tej ustawie uprawnienia i obowiązki:

- 1) Najwyższej Izby Kontroli — przysługują służbom ochrony państwa,
- 2) Prezesa, wiceprezesa i pracownika Najwyższej Izby Kontroli — przysługują odpowiednio Szefowi, zastępcy Szefa i upoważnionemu funkcjonariuszowi Urzędu Ochrony Państwa oraz Szefowi, zastępcy Szefa i upoważnionemu żołnierzowi Wojskowych Służb Informacyjnych.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb prowadzenia kontroli w zakresie ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, a w szczególności zadania funkcjonariuszy i żołnierzy służb ochrony państwa nadzorujących i wykonujących czynności kontrolne w postępowaniu kontrolnym, szczegółowy tryb przygotowania kontroli, dokumentowania czynności kontrolnych, sporządzania protokołu kontroli, wystąpienia pokontrolnego i informacji o wynikach kontroli przeprowadzanych przez służby ochrony państwa.

Art. 18. 1. Za ochronę informacji niejawnych odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej, w której takie informacje są wytwarzane, przetwarzane, przekazywane lub przechowywane.

2. Kierownikowi jednostki organizacyjnej podlega bezpośrednio pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych, zwany dalej „pełnomocnikiem ochrony”, który odpowiada za zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych.

3. Pełnomocnikiem ochrony w jednostce organizacyjnej może być osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie,
- 2) posiada co najmniej średnie wykształcenie,
- 3) uzyskała poświadczenie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 36 ust. 2, wydane przez służby ochrony państwa na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej,
- 4) odbyła przeszkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych.

4. Pełnomocnik ochrony kieruje wyodrębnioną wyspecjalizowaną komórką organizacyjną do spraw ochrony informacji niejawnych, zwaną dalej „pionem ochrony”, do której zadań należy:

- 1) zapewnienie ochrony informacji niejawnych,
- 2) ochrona systemów i sieci teleinformatycznych,
- 3) zapewnienie ochrony fizycznej jednostki organizacyjnej,
- 4) kontrola ochrony informacji niejawnych oraz przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji,
- 5) okresowa kontrola ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów,
- 6) opracowywanie planu ochrony jednostki organizacyjnej i nadzorowanie jego realizacji,
- 7) szkolenie pracowników w zakresie ochrony informacji niejawnych według zasad określonych w rozdziale 8.

5. Pracownikiem pionu ochrony w jednostce organizacyjnej może być osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie,
- 2) uzyskała poświadczenie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 36 ust. 2,
- 3) odbyła przeszkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych.

6. Pełnomocnik ochrony, w zakresie realizacji swoich zadań, w razie wprowadzenia stanu nadzwyczajnego, ma prawo żądać od komórek organizacyjnych w swojej jednostce organizacyjnej udzielenia natychmiastowej pomocy.

7. W zakresie realizacji swoich zadań pełnomocnik ochrony współpracuje z właściwymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi służb ochrony państwa. Pełnomocnik ochrony na bieżąco informuje kierownika jednostki organizacyjnej o przebiegu tej współpracy.

8. Pełnomocnik ochrony opracowuje plan postępowania z materiałami zawierającymi informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową w razie wprowadzenia stanu nadzwyczajnego.

9. Pełnomocnik ochrony podejmuje działania zmierzające do wyjaśnienia okoliczności naruszenia przepisów o ochronie informacji niejawnych, zawiadamiając o tym kierownika jednostki organizacyjnej, a w przypadku naruszenia przepisów o ochronie informacji niejawnych, oznaczonych klauzulą „poufne” lub wyższą, również właściwą służbę ochrony państwa.

Rozdział 4

Klasyfikowanie informacji niejawnych. Klauzule tajności

Art. 19. 1. Klasyfikowanie informacji niejawnej oznacza przyznanie tej informacji, w sposób wyraźny, przewidzianej w ustawie jednej z klauzul tajności, o których mowa w art. 23 i 24.

2. Klasyfikowanie informacji niejawnej zawartej w materiale, a zwłaszcza utrwalonej w dokumencie, polega na oznaczeniu tego materiału odpowiednią klauzulą tajności.

3. Informacjom niejawnym, materiałom, a zwłaszcza dokumentom lub ich zbiorom, przyznaje się klauzulę tajności co najmniej równą najwyższej zaklasyfikowanej informacji lub najwyższej klauzuli w zbiorze.

4. Dopuszczalne jest przyznawanie różnych klauzul tajności częściom dokumentu (rozdziałom, załącznikom, aneksom) lub poszczególnym dokumentom w zbiorze dokumentów, pod warunkiem wyraźnego ich oznaczenia i wskazania klauzuli tajności po odłączeniu dokumentu bądź jego części.

Art. 20. 1. Informacje niejawne, którym przyznano określoną klauzulę tajności, z zastrzeżeniem ust. 2, są chronione zgodnie z przepisami ustawy, które dotyczą informacji niejawnych oznaczonych daną klauzulą tajności. Oznacza to w szczególności, że informacje takie:

- 1) mogą być udostępnione wyłącznie osobie uprawnionej do dostępu do informacji niejawnych o określonej klauzuli tajności,
- 2) muszą być wytwarzane, przetwarzane, przekazywane lub przechowywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie, zgodnie z przepisami określającymi wymagania dotyczące kancelarii tajnych, obiegu i środków fizycznej ochrony informacji niejawnych, odpowiednich dla przyznanej im klauzuli tajności,

3) muszą być chronione, odpowiednio do przyznanej klauzuli tajności, przy zastosowaniu środków określonych w rozdziale 9.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej zatwierdza, opracowane przez pełnomocnika ochrony, szczegółowe wymagania w zakresie ochrony informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone” w podległych komórkach organizacyjnych.

Art. 21. 1. Klauzulę tajności przyznaje osoba, która jest upoważniona do podpisania dokumentu lub oznaczenia innego niż dokument materiału.

2. Uprawnienie do przyznawania, obniżania i znoszenia klauzuli tajności przysługuje wyłącznie w zakresie posiadanego prawa dostępu do informacji niejawnych.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1, ponosi odpowiedzialność za przyznanie klauzuli tajności i bez jej zgody albo zgody jej przełożonego klauzula nie może być obniżona lub zniesiona. Dotyczy to również osoby, która przekazała dane do dokumentu zbiorczego.

4. Zawyżanie lub zaniżanie klauzuli tajności jest niedopuszczalne.

5. Odbiorca materiału zgłasza osobie, o której mowa w ust. 1, albo jej przełożonemu fakt wyraźnego zawyżenia lub zaniżenia klauzuli tajności. W przypadku gdy osoba ta lub jej przełożony zdecyduje o zmianie klauzuli, powinna poinformować o tym odbiorców tego materiału. Odbiorcy materiału, którzy przekazali go kolejnym odbiorcom, są odpowiedzialni za poinformowanie ich o zmianie klauzuli.

Art. 22. Kierownicy jednostek organizacyjnych zapewniają przeszkolenie podległych im pracowników w zakresie klasyfikowania informacji niejawnych oraz stosowania właściwych klauzul tajności, a także procedur ich zmiany i znoszenia.

Art. 23. 1. Informacje niejawne zaklasyfikowane jako stanowiące tajemnicę państwową oznacza się klauzulą:

- 1) „ściśle tajne” — w przypadku gdy ich nieuprawnione ujawnienie mogłoby spowodować istotne zagrożenie dla niepodległości, nienaruszalności terytorium albo polityki zagranicznej lub stosunków międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej albo zagrażać nieodwracalnymi lub wielkimi stratami dla interesów obronności, bezpieczeństwa państwa i obywateli lub innych istotnych interesów państwa, albo narazić je na szkodę w wielkich rozmiarach,
- 2) „tajne” — w przypadku gdy ich nieuprawnione ujawnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla międzynarodowej pozycji państwa, interesów obronności, bezpieczeństwa państwa i obywateli, innych istotnych interesów państwa albo narazić je na znaczną szkodę.

2. Informacje niejawne zaklasyfikowane jako stanowiące tajemnicę służbową oznacza się klauzulą:

- 1) „poufne” — w przypadku gdy ich nieuprawnione ujawnienie powodowałoby szkodę dla interesów państwa, interesu publicznego lub prawnie chronionego interesu obywateli,
- 2) „zastrzeżone” — w przypadku gdy ich nieuprawnione ujawnienie mogłoby spowodować szkodę dla prawnie chronionych interesów obywateli albo jednostki organizacyjnej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Szefa Urzędu Ochrony Państwa, określają, w drodze rozporządzenia, sposób oznaczania materiałów, w tym klauzulami tajności, oraz sposób umieszczania klauzul na tych materiałach.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Szefa Urzędu Ochrony Państwa, mogą określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe oznaczenia materiałów, które mogą poprzedzać klauzule wymienione w ust. 1 i 2, wskazujące na szczególny sposób postępowania z materiałami zawierającymi informacje niejawne, szczególny tryb ich wytwarzania, przetwarzania, przekazywania i przechowywania oraz krąg upoważnionych adresatów ze względu na wymóg wyższego stopnia ich ochrony, także wynikający z umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

Art. 24. Materiały otrzymywane z zagranicy oraz wysyłane za granicę, w celu wykonania ratyfikowanych umów międzynarodowych, oznacza się odpowiednią do ich treści klauzulą tajności określoną w ustawie oraz jej zagranicznym odpowiednikiem.

Art. 25. 1. Informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową, z zastrzeżeniem ust. 2, podlegają ochronie w sposób określony ustawą przez okres 50 lat od daty ich wytworzenia.

2. Chronione bez względu na upływ czasu pozostają:

- 1) dane identyfikujące funkcjonariuszy i żołnierzy służb ochrony państwa wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze,
- 2) dane identyfikujące osoby, które udzieliły pomocy w zakresie czynności operacyjno-rozpoznawczych organom, służbom i instytucjom państwowym uprawnionym do ich wykonywania na podstawie ustawy,
- 3) informacje niejawne uzyskane od innych państw lub organizacji międzynarodowych, jeżeli taki był warunek ich udostępnienia.

3. Informacje niejawne stanowiące tajemnicę służbową podlegają ochronie w sposób określony ustawą przez okres:

- 1) 5 lat — oznaczone klauzulą „poufne”,

2) 2 lat — oznaczone klauzulą „zastrzeżone”

— o ile osoba, o której mowa w art. 21 ust. 1, nie określi okresu krótszego.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2, które spośród informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „tajne” przestały stanowić tajemnicę państwową, jeżeli od ich powstania upłynęło co najmniej 20 lat.

5. Uprawnienia osoby, o której mowa w art. 21 ust. 1, w zakresie przyznawania, obniżania lub znoszenia klauzuli tajności materiału oraz określania okresu, przez jaki informacja niejawna podlega ochronie, przechodzą, w przypadku rozwiązania, zniesienia, likwidacji, przekształcenia lub reorganizacji dotyczącej stanowiska lub funkcji tej osoby, na jej następcę prawnego. W razie braku następcy prawnego, uprawnienia w tym zakresie przechodzą na właściwą służbę ochrony państwa.

Rozdział 5

Dostęp do informacji niejawnych. Postępowania sprawdzające

Art. 26. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej określi, z zastrzeżeniem ust. 2, stanowiska lub rodzaje prac zleconych, z którymi może łączyć się dostęp do informacji niejawnych, odrębnie dla każdej klauzuli tajności.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stanowiska i rodzaje prac zleconych w organach administracji rządowej, których wykonywanie w tych organach może łączyć się z dostępem do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową.

Art. 27. 1. Dopuszczenie do pracy lub pełnienia służby na stanowisku albo zlecenie pracy, o której mowa w art. 26, z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 6—8, może nastąpić po:

- 1) przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego,
- 2) przeszkoleniu tej osoby w zakresie ochrony informacji niejawnych.

2. Postępowania sprawdzającego nie przeprowadza się wobec osób sprawujących urzędy: Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu.

3. Postępowania sprawdzającego nie przeprowadza się, z zastrzeżeniem ust. 4, wobec posłów i senatorów.

4. Marszałek Sejmu lub Marszałek Senatu zwracają się, za zgodą osoby sprawdzanej, do służb ochrony państwa o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wobec posłów lub senatorów, których obowiązki poselskie bądź senatorskie wymagają dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”.

5. W przypadku odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa osobie, o której mowa w ust. 4 — za jej zgodą — Prezes Rady Ministrów przedstawia informację o powodach tej odmowy Marszałkowi Sejmu, jeżeli odmowa dotyczy posła, albo Marszałkowi Senatu, jeżeli odmowa dotyczy senatora.

6. Postępowania sprawdzającego nie przeprowadza się wobec osób zajmujących stanowiska: Prezesa Rady Ministrów, członka Rady Ministrów, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Rzecznika Interesu Publicznego, członków Rady Polityki Pieniężnej, członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Szefów Kancelarii: Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu, Senatu i Prezesa Rady Ministrów.

7. W stosunku do kandydatów na stanowiska, o których mowa w ust. 6, postępowanie sprawdzające właściwa służba ochrony państwa przeprowadza na wniosek organu uprawnionego do powołania na te stanowiska. Jeżeli do powołania uprawniony jest Sejm albo Senat, z wnioskiem tym występuje odpowiednio Marszałek Sejmu albo Marszałek Senatu. Postępowanie zostaje zakończone przekazaniem opinii z uzasadnieniem właściwej służby ochrony państwa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Sejmu albo Marszałkowi Senatu.

8. W stanach nadzwyczajnych Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezes Rady Ministrów, każdy w swoim zakresie, może wyrazić zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia postępowania sprawdzającego wobec osoby, o której mowa w ust. 1, chyba że istnieją przesłanki do stwierdzenia, że nie daje ona rękojmi zachowania tajemnicy.

9. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej oraz Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu zapoznają się z przepisami o ochronie informacji niejawnych i składają oświadczenie o znajomości tych przepisów. Posłowie i senatorowie oraz osoby, o których mowa w ust. 6, składają takie oświadczenie po odbyciu szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Art. 28. 1. Nie mogą być dopuszczone do pracy lub pełnienia służby na stanowisku albo do wykonywania prac zleconych, z którymi łączy się dostęp do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, z uwzględnieniem ust. 2, osoby:

- 1) nie posiadające obywatelstwa polskiego, z zastrzeżeniem art. 67 ust. 4, lub
- 2) skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, także popełnione za granicą, lub
- 3) które nie posiadają poświadczenia bezpieczeństwa, z wyjątkiem osób, o których mowa w art. 27 ust. 2, 3, 6 i 8.

2. Jeżeli z ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych wynika, na zasadzie wzajemności, obowiązek dopuszczenia do informacji niejawnych obywateli obcych państw mających wykonywać w Rzeczypospolitej Polskiej pracę w interesie innego państwa lub organizacji międzynarodowej, postępowania sprawdzającego nie przeprowadza się.

Art. 29. Postępowania sprawdzające, o których mowa w art. 38 i 39, na pisemny wniosek osoby upoważnionej na podstawie odrębnych przepisów do obsady stanowiska lub zlecenia prac, w tym także kierownika jednostki organizacyjnej, zwanej dalej „osobą upoważnioną do obsady stanowiska”, przeprowadzają:

- 1) Wojskowe Służby Informacyjne — w przypadku ubiegania się osoby o zatrudnienie lub zlecenie prac związanych z obronnością państwa:
 - a) wobec żołnierzy pozostających w służbie czynnej w Siłach Zbrojnych i pracowników cywilnych wojska, z wyjątkiem jednostek wojskowych podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
 - b) u przedsiębiorców, w jednostkach naukowych lub badawczo-rozwojowych, których organem założycielskim jest Minister Obrony Narodowej, a także w innych jednostkach organizacyjnych, w zakresie, w jakim realizują one produkcję lub usługi, stanowiące tajemnicę państwową ze względu na obronność państwa i na potrzeby Sił Zbrojnych,
 - c) u przedsiębiorców zajmujących się obrotem wyrobami, technologiami i licencjami objętymi tajemnicą państwową ze względu na obronność państwa, jeżeli uczestnikami tego obrotu są Siły Zbrojne lub jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej,
 - d) w wojskowych organach ochrony prawa i wojskowych organach porządkowych,
- 2) Urząd Ochrony Państwa — w razie ubiegania się osoby o stanowisko, zatrudnienie lub zlecenie prac w innych przypadkach niż wymienione w pkt 1.

Art. 30. Urząd Ochrony Państwa, Wojskowe Służby Informacyjne oraz Policja, Straż Graniczna i Służba Więzienna przeprowadzają samodzielne postępowania sprawdzające wobec osób ubiegających się o przyjęcie do służby lub pracy w tych organach, stosując odpowiednio przepisy ustawy. Przepis stosuje się także w stosunku do osób pełniących służbę lub zatrudnionych w tych organach i służbach.

Art. 31. 1. Przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wymaga pisemnej zgody osoby, której ma dotyczyć, zwanej dalej „osobą sprawdzaną”.

2. Podanie osoby, o której mowa w art. 29, ubiegającej się o zatrudnienie lub przyjęcie do służby na stanowisku objętym z mocy przepisów ustawy wymogiem przeprowadzenia postępowania sprawdzającego, w przypadku braku zgody osoby sprawdzanej na przeprowadzenie tego postępowania, pozostawia się bez rozpatrzenia.

3. Można odstąpić od postępowania sprawdzającego, jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, przedstawi odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa.

Art. 32. Ustawa zezwala w zakresie niezbędnym dla ustalenia, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy, na zbieranie i przetwarzanie informacji o osobach trzecich, określonych w ankiecie bezpieczeństwa osobowego, o której mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1, bez wiedzy i zgody tych osób.

Art. 33. Poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych wyższą klauzulą tajności uprawnia do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych niższą klauzulą tajności wyłącznie w zakresie określonym w art. 3.

Art. 34. Służby ochrony państwa oraz pełnomocnik ochrony, kierując się zasadami bezstronności i obiektywizmu, są obowiązani do wykazania najwyższej staranności w toku prowadzonego postępowania sprawdzającego co do jego zgodności z przepisami ustawy.

Art. 35. 1. Postępowanie sprawdzające ma na celu ustalenie, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy.

2. W toku postępowania sprawdzającego ustala się, czy istnieją wątpliwości dotyczące:

- 1) uczestnictwa, współpracy lub popierania przez osobę sprawdzaną działalności szpiegowskiej, terrorystycznej, sabotażowej albo innej wymierzonej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) ukrywania lub świadomego niezgodnego z prawdą podawania przez osobę sprawdzaną w postępowaniu sprawdzającym informacji mających znaczenie dla ochrony informacji niejawnych, a także występowania związanych z tą osobą okoliczności powodujących ryzyko jej podatności na szantaż lub wywieranie presji,
- 3) przestrzegania porządku konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej, a przede wszystkim, czy osoba sprawdzana uczestniczyła lub uczestniczy, współpracowała lub współpracuje z partiami politycznymi albo innymi organizacjami, o których mowa w art. 13 Konstytucji,
- 4) zagrożenia osoby sprawdzanej ze strony obcych służb specjalnych w postaci prób werbunku lub nawiązania z nią kontaktu, a zwłaszcza obawy o wywieranie w tym celu presji.

3. W toku postępowania sprawdzającego, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 i 3, ponadto ustala się, czy istnieją wątpliwości:

- 1) związane z wyraźną różnicą między poziomem życia osoby sprawdzanej a uzyskiwanymi przez nią dochodami,
- 2) związane z ewentualnymi informacjami o chorobie psychicznej lub innych zakłóceniach czynności psychicznych ograniczających sprawność umysłową.

wą i mogących negatywnie wpłynąć na zdolność osoby sprawdzanej do zajmowania stanowiska albo wykonywania prac związanych z dostępem do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową,

3) związane z uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków.

4. W celu dokonania ustaleń, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, służba ochrony państwa może zobowiązać osobę sprawdzaną do poddania się specjalistycznym badaniom oraz udostępnienia wyników tych badań.

Art. 36. 1. W zależności od stanowiska lub zleconej pracy, o które ubiega się dana osoba, przeprowadza się postępowanie sprawdzające:

- 1) zwykłe — przy stanowiskach i pracach związanych z dostępem do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową,
- 2) poszerzone — przy stanowiskach i pracach związanych z dostępem do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „tajne”,
- 3) specjalne — przy stanowiskach i pracach związanych z dostępem do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”.

2. Postępowanie sprawdzające kończy się wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa lub odmową wydania takiego poświadczenia.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory:

- 1) poświadczenia bezpieczeństwa,
- 2) odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa.

4. Poświadczenie bezpieczeństwa oraz odmowa wydania poświadczenia bezpieczeństwa powinny zawierać:

- 1) podstawę prawną,
- 2) wskazanie wnioskodawcy postępowania sprawdzającego,
- 3) określenie służby ochrony państwa lub pełnomocnika ochrony, który przeprowadził postępowanie sprawdzające,
- 4) datę i miejsce wystawienia,
- 5) imię, nazwisko i datę urodzenia osoby sprawdzanej,
- 6) rodzaj przeprowadzonego postępowania sprawdzającego ze wskazaniem klauzuli informacji niejawnych, do których osoba sprawdzana może mieć dostęp,
- 7) stwierdzenie wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa,

8) termin ważności,

9) imienną pieczęć i czytelny podpis upoważnionego funkcjonariusza albo żołnierza służby ochrony państwa lub pełnomocnika ochrony.

Art. 37. 1. Zwykłe postępowanie sprawdzające przeprowadza pełnomocnik ochrony na pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej.

2. Zwykłe postępowanie sprawdzające obejmuje:

- 1) wypełnienie ankiety bezpieczeństwa osobowego, zwanej dalej „ankietą”, której wzór wraz z instrukcją jej wypełnienia stanowi załącznik nr 2,
- 2) sprawdzenie, w niezbędnym zakresie, w ewidencjach, rejestrach i kartotekach, a w szczególności w Centralnym Rejestrze Skazanych oraz Kartotece Skazanych i Tymczasowo Aresztowanych, danych zawartych w ankiecie,
- 3) sprawdzenie, wyłącznie w odniesieniu do osób kandydujących na stanowiska z dostępem do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne”, w ewidencjach i kartotekach niedostępnych powszechnie, prowadzone na pisemny wniosek pełnomocnika ochrony przez odpowiednie służby ochrony państwa, danych zawartych w ankiecie,
- 4) sprawdzenie akt stanu cywilnego dotyczących osoby sprawdzanej.

3. Ankietę wypełnia i podpisuje własnoręcznie osoba sprawdzana.

4. Świadome podanie nieprawdziwych lub niepełnych danych w ankiecie stanowi podstawę do odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa przez pełnomocnika ochrony.

5. W toku sprawdzeń, o których mowa w ust. 2 pkt 3, służby ochrony państwa mają prawo przeprowadzić rozmowę z osobą sprawdzaną w celu usunięcia nieścisłości lub sprzeczności zawartych w uzyskanych informacjach.

6. Służby ochrony państwa przekazują pełnomocnikowi ochrony pisemną informację o wynikach czynności, o których mowa w ust. 5.

7. Po zakończeniu zwykłego postępowania sprawdzającego z wynikiem pozytywnym pełnomocnik ochrony wydaje poświadczenie bezpieczeństwa i przekazuje osobie sprawdzanej, zawiadamiając o tym osobę upoważnioną do obsady stanowiska.

8. Pełnomocnik ochrony odmawia wydania poświadczenia bezpieczeństwa, jeżeli nie zostaną usunięte wątpliwości, o których mowa w art. 35 ust. 2.

9. Pełnomocnik ochrony może odmówić wydania poświadczenia bezpieczeństwa, jeżeli przeprowadzenie skutecznego postępowania sprawdzającego, w związku z dostępem do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne”, nie było możliwe z przyczyn niezależnych od tego pełnomocnika.

10. O odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa pełnomocnik pisemnie zawiadamia osobę upoważnioną do obsady stanowiska.

Art. 38. 1. Poszerzone postępowanie sprawdzające prowadzi właściwa służba ochrony państwa na pisemny wniosek osoby upoważnionej do obsady stanowiska. Postępowanie to obejmuje:

- 1) czynności, o których mowa w art. 37 ust. 2—5,
- 2) przeprowadzenie wywiadu w miejscu zamieszkania osoby sprawdzanej, jeżeli jest to konieczne w celu potwierdzenia danych zawartych w ankiecie,
- 3) rozmowę z przełożonymi osoby sprawdzanej oraz z innymi osobami, jeżeli jest to konieczne na podstawie uzyskanych informacji o osobie sprawdzanej,
- 4) w uzasadnionych przypadkach sprawdzenie stanu i obrotów na rachunku bankowym w trybie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939 oraz z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118) oraz zadłużenia osoby sprawdzanej, a w szczególności wobec Skarbu Państwa, jeżeli jest to konieczne w celu sprawdzenia danych zawartych w ankiecie; przepisy art. 82 § 1 i 2 oraz art. 182 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) oraz art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. Nr 100, poz. 442, z 1992 r. Nr 21, poz. 85, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 152, poz. 720 oraz z 1997 r. Nr 18, poz. 105, Nr 71, poz. 449, Nr 121, poz. 770 i Nr 137, poz. 926) stosuje się odpowiednio.

2. Wywiad, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadzają służby ochrony państwa i stosują w tym zakresie odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego i wydane na jego podstawie przepisy dotyczące wywiadu środowiskowego.

Art. 39. Specjalne postępowanie sprawdzające prowadzi na pisemny wniosek osoby upoważnionej do obsady stanowiska właściwa służba ochrony państwa. Postępowanie to obowiązkowo obejmuje czynności, o których mowa w art. 38, a ponadto:

- 1) rozmowę z osobą sprawdzaną,
- 2) rozmowę służby ochrony państwa z trzema osobami wskazanymi przez osobę sprawdzaną w celu potwierdzenia tożsamości tej osoby.

Art. 40. 1. Jeżeli w toku poszerzonego lub specjalnego postępowania sprawdzającego wystąpią wątpliwości nie pozwalające na ustalenie, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy, służba ochrony państwa zapewnia osobie sprawdzanej możliwość osobistego ustosunkowania się do przesłanek faktycznych stwarzających te wątpliwości. Wystąpienie odbywa się w sposób zapewniający ochronę informacji o osobie zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U.

Nr 30, poz. 180, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515, z 1996 r. Nr 59, poz. 269, Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 70, poz. 443, Nr 88, poz. 554 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 131, poz. 860), zwanej dalej „ustawą o Urzędzie Ochrony Państwa”. Osoba ta może stawić się na wysłuchanie ze swoim pełnomocnikiem.

2. Służby ochrony państwa odpowiadają od przeprowadzenia czynności, o której mowa w ust. 1, jeżeli jej przeprowadzenie mogłoby spowodować naruszenie zasad ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową.

3. Do poszerzonego i specjalnego postępowania sprawdzającego przepisy art. 37 ust. 7—10 stosuje się odpowiednio.

Art. 41. 1. Odmowa wydania poświadczenia bezpieczeństwa nie jest wiążąca dla osoby upoważnionej do obsady stanowiska, z którym wiąże się dostęp do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową.

2. W razie obsady stanowiska lub zlecenia pracy osobie, w stosunku do której odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa dotyczącego informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne” lub dopuszczenia do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, osoba upoważniona do obsady stanowiska informuje o tym niezwłocznie właściwą służbę ochrony państwa.

3. Postępowanie sprawdzające wobec osoby, która nie uzyskała poświadczenia bezpieczeństwa, można przeprowadzić najwcześniej po roku od daty odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa.

Art. 42. 1. Do postępowania sprawdzającego nie mają zastosowania przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżaniu do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

2. Wszystkie czynności przeprowadzone w toku postępowania sprawdzającego przez pełnomocnika ochrony oraz przez służby ochrony państwa muszą być rzetelnie udokumentowane i powinny być zakończone przed upływem:

- 1) miesiąca — od daty pisemnego polecenia przeprowadzenia zwykłego postępowania sprawdzającego,
- 2) 2 miesięcy — od daty złożenia wniosku o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego wraz z wypełnioną ankietą,
- 3) 3 miesięcy — od daty złożenia wniosku o przeprowadzenie specjalnego postępowania sprawdzającego wraz z wypełnioną ankietą.

3. Akta zakończonych postępowań sprawdzających, prowadzonych w odniesieniu do osób ubiegających się o stanowisko lub zlecenie pracy, z którymi łą-

czy się dostęp do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową, są przechowywane przez pełnomocnika ochrony i mogą być udostępniane do wglądu wyłącznie:

- 1) osobie sprawdzanej, ubiegającej się o takie stanowisko,
- 2) na żądanie sądu lub prokuratora w celu ścigania karnego,
- 3) osobie upoważnionej do obsady stanowiska lub właściwym służbom ochrony państwa dla celów postępowania sprawdzającego.

4. Akta zakończonych postępowań sprawdzających prowadzonych w odniesieniu do osób ubiegających się o stanowiska lub zlecenie pracy, z którymi łączy się dostęp do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, przechowywane są jako wyodrębniona część w archiwach służb ochrony państwa.

5. Służby ochrony państwa, każda w zakresie swojego działania, prowadzą ewidencję osób, które uzyskały poświadczenie bezpieczeństwa, a także osób, które zajmują stanowiska lub wykonują prace, z którymi łączy się dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne” lub stanowiących tajemnicę państwową. Dane z ewidencji oraz akta postępowań sprawdzających mogą być udostępnione wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora w celu ścigania karnego lub służbom ochrony państwa dla celów postępowania sprawdzającego.

6. Dane, o których mowa w ust. 5, mogą obejmować wyłącznie:

- 1) w odniesieniu do osoby — jej imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, adres miejsca zamieszkania lub pobytu, nazwę i adres jednostki organizacyjnej, w której osoba jest zatrudniona, nazwę komórki organizacyjnej i stanowiska oraz sygnaturę akt postępowania sprawdzającego,
- 2) w odniesieniu do stanowiska lub pracy zleconej — datę objęcia stanowiska lub rozpoczęcia pracy, określenie z dostępem do jakich informacji niejawnych łączy się to stanowisko, datę wydania i numer poświadczenia bezpieczeństwa.

7. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb udostępniania danych, o których mowa w ust. 5.

Art. 43. 1. Osoba upoważniona do obsady stanowiska może z urzędu, za zgodą osoby sprawdzanej lub na jej wniosek, w terminie miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa przez służbę ochrony państwa, zwrócić się do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli postępowania sprawdzającego.

2. Właściwa służba ochrony państwa niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania żądania od Prezesa Rady Ministrów, przekazuje Prezesowi Rady Ministrów materiały dotyczące postępowania

sprawdzającego celem przeprowadzenia postępowania kontrolnego.

3. Prezes Rady Ministrów, w przypadku stwierdzenia, że osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy, wydaje orzeczenie wiążące właściwą służbę ochrony państwa co do wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub uzupełnienia postępowania sprawdzającego. W przypadku potwierdzenia ustaleń dokonanych przez służbę ochrony państwa Prezes Rady Ministrów zawiadamia organ upoważniony do obsady stanowiska.

4. Po zakończeniu postępowania kontrolnego Prezes Rady Ministrów bezzwłocznie zwraca właściwej służbie ochrony państwa materiały, o których mowa w ust. 2.

Art. 44. 1. Postępowania sprawdzające powtarza się, odpowiednio, w stosunku do osób na stanowiskach i wykonujących prace zlecone, z którymi wiąże się dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą:

- 1) „poufne” — co 10 lat,
- 2) „tajne” — co 5 lat,
- 3) „ściśle tajne” — co 3 lata

— liczone od daty wydania poświadczenia bezpieczeństwa.

2. Wniosek o wszczęcie kolejnego postępowania sprawdzającego powinien zostać złożony co najmniej na 6 miesięcy przed upływem terminu ważności poświadczenia bezpieczeństwa.

Art. 45. 1. W przypadku gdy w odniesieniu do osoby, której wydano poświadczenie bezpieczeństwa, zostaną ujawnione nowe fakty wskazujące, że nie daje ona rękojmi zachowania tajemnicy, służby ochrony państwa lub pełnomocnik ochrony przeprowadzają kolejne postępowanie sprawdzające z pominięciem terminów, o których mowa w art. 44 ust. 1.

2. O wszczęciu kolejnego postępowania sprawdzającego, o którym mowa w ust. 1, służby ochrony państwa lub pełnomocnik ochrony zawiadamiają osobę odpowiedzialną za obsadę stanowiska oraz osobę sprawdzaną.

Art. 46. Do kolejnego postępowania sprawdzającego stosuje się przepisy ustawy odnoszące się do właściwego postępowania sprawdzającego, z uwzględnieniem art. 47.

Art. 47. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 45 ust. 2, kierownik jednostki organizacyjnej może ograniczyć lub wyłączyć dostęp do informacji niejawnych osobie objętej kolejnym postępowaniem sprawdzającym.

Art. 48. Pełnomocnik ochrony prowadzi wykaz stanowisk i prac zleconych oraz osób dopuszczonych do pracy lub służby na stanowiskach, z którymi wiąże się dostęp do informacji niejawnych. Przepisy art. 42 ust. 5

i 6 oraz przepisy wydane na podstawie art. 42 ust. 7 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Udostępnianie informacji niejawnych

Art. 49. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach udostępnienie informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową określonej osobie lub instytucji może nastąpić na podstawie pisemnej zgody odpowiednio Szefów Kancelarii: Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu, Senatu lub Prezesa Rady Ministrów albo ministra właściwego dla określonego działu administracji rządowej lub kierownika urzędu centralnego, a w przypadku ich braku — na podstawie pisemnej zgody właściwej służby ochrony państwa.

2. Zgodę na udostępnienie informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową może wyrazić na piśmie kierownik jednostki organizacyjnej, wyłącznie w odniesieniu do informacji wytworzonych w tej jednostce.

3. Wyrażenie zgody na udostępnienie informacji niejawnych nie oznacza zmiany lub zniesienia jej klauzuli tajności oraz musi określać zakres podmiotowy i przedmiotowy udostępnienia.

Rozdział 7

Kancelarie tajne. Kontrola obiegu dokumentów

Art. 50. 1. Jednostka organizacyjna, w której są wytwarzane, przetwarzane, przekazywane lub przechowywane dokumenty zawierające informacje niejawne oznaczone klauzulą „poufne” lub stanowiące tajemnicę państwową, ma obowiązek zorganizowania kancelarii, zwanej dalej „kancelarią tajną”.

2. Kancelaria tajna stanowi wyodrębnioną komórkę organizacyjną podległą bezpośrednio pełnomocnikowi ochrony, odpowiedzialną za właściwe rejestrowanie, przechowywanie, obieg i wydawanie takich dokumentów uprawnionym osobom. Kancelaria tajna powinna być zorganizowana w wyodrębnionym pomieszczeniu, zabezpieczonym zgodnie z przepisami o środkach ochrony fizycznej informacji niejawnych i być obsługiwana przez pracowników pionu ochrony.

Art. 51. Kancelaria tajna jest zorganizowana odrębnie dla dokumentów o określonej klauzuli tajności, z tym że dopuszczalne jest zorganizowanie jednej kancelarii, pod warunkiem że dokumenty o różnych klauzulach są fizycznie od siebie oddzielone i obsługiwane przez osobę posiadającą poświadczenie bezpieczeństwa odpowiednie do najwyższej klauzuli wytwarzanych, przetwarzanych, przekazywanych lub przechowywanych w kancelarii dokumentów.

Art. 52. 1. Organizacja pracy kancelarii tajnej musi zapewniać możliwość ustalenia w każdych okolicznościach, gdzie znajduje się dokument klasyfikowany po zostający w dyspozycji jednostki organizacyjnej.

2. Dokumenty oznaczone klauzulami: „ściśle tajne” i „tajne” mogą być wydawane poza kancelarię tajną jedynie w przypadku, gdy odbiorca zapewnia warunki ochrony takich dokumentów przed nieuprawnionym ujawnieniem. W razie wątpliwości co do zapewnienia warunków ochrony, dokument może być udostępniony wyłącznie w kancelarii tajnej.

3. Kancelaria tajna odmawia udostępnienia lub wydania dokumentu, o którym mowa w art. 50 ust. 1, osobie nie posiadającej stosownego poświadczenia bezpieczeństwa.

4. Fakt zapoznania się przez osobę uprawnioną z dokumentem zawierającym informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową podlega odnotowaniu w karcie zapoznania się z tym dokumentem.

Art. 53. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania w zakresie organizacji kancelarii tajnych,
- 2) zakres i warunki stosowania środków ochrony fizycznej,
- 3) tryb obiegu informacji niejawnych,
- 4) wzór karty zapoznania się z dokumentem.

2. Minister Obrony Narodowej, ministrowie właściwi: do spraw wewnętrznych, administracji publicznej, spraw zagranicznych, finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Szefowie Kancelarii: Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu, Senatu oraz Prezesa Rady Ministrów oraz Szef Urzędu Ochrony Państwa określą, każdy w zakresie swego działania, szczególne zasady organizacji kancelarii tajnych, stosowanie środków ochrony fizycznej oraz obiegu informacji niejawnych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Szefa Urzędu Ochrony Państwa, określą, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób:

- 1) przyjmowania,
- 2) przewożenia,
- 3) wydawania,
- 4) ochrony materiałów

— w celu ich zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

Rozdział 8

Szkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych

Art. 54. 1. Dopuszczenie do pracy lub służby, z którymi łączy się dostęp do informacji niejawnych, poprzedza szkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych prowadzone w celu zapoznania się z:

- 1) zagrożeniami ze strony obcych służb specjalnych działających przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej i państwu sojuszniczemu, a także z zagrożeniami ze strony organizacji terrorystycznych,
- 2) przepisami dotyczącymi ochrony informacji niejawnych oraz odpowiedzialności za ich ujawnienie,
- 3) zasadami ochrony informacji niejawnych w zakresie niezbędnym do wykonywania pracy lub pełnienia służby,
- 4) sposobami ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową oraz postępowania w sytuacjach zagrożenia dla takich informacji lub w przypadku ich ujawnienia,
- 5) odpowiedzialnością karną, dyscyplinarną i służbową za naruszenie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadzają:

- 1) funkcjonariusze i żołnierze służb ochrony państwa — w stosunku do osób, o których mowa w art. 27 ust. 3—8, a także w stosunku do pełnomocników ochrony,
- 2) pełnomocnicy ochrony — w stosunku do osób zatrudnionych lub pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych.

3. Koszty szkolenia pokrywa jednostka organizacyjna, w której osoba szkolona jest zatrudniona lub pełni służbę.

4. Wzajemne prawa i obowiązki organizatora i uczestnika szkolenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, określa umowa zawarta między tymi stronami.

Art. 55. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia stwierdzającego odbycie przeszkolenia, w tym odrębnie dla osób przeszkolonych przez służby ochrony państwa.

Rozdział 9

Środki ochrony fizycznej informacji niejawnych

Art. 56. 1. Jednostki organizacyjne, w których materiały zawierające informacje niejawne są wytwarzane, przetwarzane, przekazywane lub przechowywane, mają obowiązek stosowania środków ochrony fizycznej w celu uniemożliwienia osobom nie upoważnionym dostępu do takich informacji, a w szczególności przed:

- 1) działaniem obcych służb specjalnych,
- 2) zamachem terrorystycznym lub sabotażem,
- 3) kradzieżą lub zniszczeniem materiału,
- 4) próbą wejścia osób nieuprawnionych,
- 5) nieuprawnionym dostępem pracowników do materiałów oznaczonych wyższą klauzulą tajności.

2. Zakres stosowania środków ochrony fizycznej musi odpowiadać klauzuli tajności i ilości informacji niejawnych, liczbie oraz poziomowi dostępu do takich informacji zatrudnionych lub pełniących służbę osób oraz uwzględniać wskazania służb ochrony państwa dotyczące w szczególności ochrony przed zagrożeniami ze strony obcych służb specjalnych, także w stosunku do państwa sojuszniczego.

Art. 57. W celu uniemożliwienia osobom nieuprawnionym dostępu do informacji niejawnych, należy w szczególności:

- 1) wydzielić części obiektów, które poddane są szczególnej kontroli wejść i wyjść oraz kontroli przebywania, zwane dalej „strefami bezpieczeństwa”,
- 2) wydzielić wokół stref bezpieczeństwa strefy administracyjne służące do kontroli osób lub pojazdów,
- 3) wprowadzić system przepustek lub inny system określający uprawnienia do wejścia, przebywania i wyjścia ze strefy bezpieczeństwa, a także przechowywania kluczy do pomieszczeń chronionych, szaf pancernych i innych pojemników służących do przechowywania informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową,
- 4) zapewnić kontrolę stref bezpieczeństwa i stref administracyjnych przez przeszkolonych zgodnie z ustawą pracowników pionu ochrony,
- 5) stosować wyposażenie i urządzenia służące ochronie informacji niejawnych, którym na podstawie odrębnych przepisów przyznano certyfikaty lub świadectwa kwalifikacyjne.

Art. 58. 1. W uzasadnionych przypadkach dla zapewnienia ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, w szczególności rozmów i spotkań, których przedmiotem są takie informacje, wydziela się specjalne strefy bezpieczeństwa, które są poddawane stałej kontroli w zakresie stosowania środków ochrony fizycznej informacji niejawnych.

2. Urządzanie i wyposażanie pomieszczeń objętych specjalną strefą bezpieczeństwa uwzględnia zastosowanie środków zabezpieczających te pomieszczenia przed podsłuchem i podglądem.

3. Do specjalnej strefy bezpieczeństwa zakazuje się wnoszenia oraz wynoszenia przedmiotów i urządzeń bez uprzedniego ich sprawdzenia przez upoważnionych pracowników pionu ochrony.

Art. 59. Pełnomocnicy ochrony są obowiązani do bieżącego nadzoru nad stosowaniem środków ochrony fizycznej.

Rozdział 10

Bezpieczeństwo systemów i sieci teleinformatycznych

Art. 60. 1. Systemy i sieci teleinformatyczne, służące do wytwarzania, przechowywania, przetwarzania lub przekazywania informacji niejawnych stanowią-

cych tajemnicę państwową, podlegają szczególnej ochronie przed nieuprawnionym ujawnieniem tych informacji, a także przed możliwością przypadkowego lub świadomego narażenia ich bezpieczeństwa.

2. Przekazanie informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową za pośrednictwem systemów i sieci teleinformatycznych, które składają się z certyfikowanych urządzeń i narzędzi kryptograficznych, może nastąpić pod warunkiem zastosowania kryptograficznych metod i środków ochrony, dopuszczonych do eksploatacji na podstawie szczególnych wymagań bezpieczeństwa, w trybie art. 61 i 62.

3. Szczególne wymagania bezpieczeństwa systemu lub sieci teleinformatycznej powinny być kompletnym i wyczerpującym opisem ich budowy, zasad działania i eksploatacji wraz z procedurami bezpieczeństwa, które muszą być spełnione w fazie projektowania, wdrażania i funkcjonowania systemu lub sieci. Procedury bezpieczeństwa obejmują zasady i tryb postępowania w sprawach związanych z bezpieczeństwem informacji niejawnych, a także określają zakres odpowiedzialności użytkowników systemu lub sieci teleinformatycznych oraz pracowników mających do nich dostęp.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podstawowe wymagania bezpieczeństwa teleinformatycznego, jakim powinny odpowiadać systemy i sieci teleinformatyczne służące do wytwarzania, przetwarzania, przechowywania lub przekazywania informacji niejawnych, oraz wytyczne do opracowywania szczególnych wymagań bezpieczeństwa tych systemów i sieci.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, określa się w szczególności podstawowe wymagania bezpieczeństwa systemów i sieci teleinformatycznych w zakresie ochrony fizycznej, elektromagnetycznej, kryptograficznej, bezpieczeństwa transmisji w sieciach lub systemach teleinformatycznych służących do wytwarzania, przetwarzania, przechowywania lub przekazywania informacji niejawnych.

Art. 61. 1. Szczególne wymagania bezpieczeństwa opracowuje i przekazuje służbom ochrony państwa kierownik jednostki organizacyjnej, który jest także odpowiedzialny za eksploatację i bezpieczeństwo systemu lub sieci teleinformatycznej.

2. Szczególne wymagania bezpieczeństwa obejmujące środki ochrony kryptograficznej, elektromagnetycznej, technicznej i organizacyjnej odpowiednie dla danego systemu i sieci teleinformatycznej, w której mają być wytwarzane, przetwarzane, przechowywane lub przekazywane informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową, są w każdym przypadku indywidualnie zatwierdzane przez służby ochrony państwa w terminie 30 dni od dnia ich przekazania.

3. Szczególne wymagania bezpieczeństwa systemów i sieci teleinformatycznych, w których mają być wytwarzane, przetwarzane, przechowywane lub przekazywane informacje niejawne stanowiące tajemnicę

służbową, przedstawiane są służbom ochrony państwa. Niewniesienie przez służby ochrony państwa zastrzeżeń do tych wymagań w terminie 30 dni od daty ich przedstawienia uprawnia do uruchomienia systemu lub sieci teleinformatycznej.

Art. 62. 1. Wytwarzanie, przechowywanie, przetwarzanie lub przekazywanie informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową odpowiednio do ich klauzuli tajności wymaga certyfikatu dla systemu wydanego przez właściwą służbę ochrony państwa.

2. Certyfikat, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na podstawie:

- 1) badania i oceny zdolności systemu lub sieci teleinformatycznych do ochrony informacji niejawnych przed nieuprawnionym ujawnieniem oraz przed możliwością narażenia ich bezpieczeństwa,
- 2) przeprowadzonych zgodnie z ustawą postępowań sprawdzających,
- 3) zatwierdzonych przez służby ochrony państwa szczególnych wymagań bezpieczeństwa systemu lub sieci teleinformatycznych.

Art. 63. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej wyznacza:

- 1) osobę lub zespół osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemu lub sieci teleinformatycznych oraz za przestrzeganie zasad i wymagań bezpieczeństwa systemów i sieci teleinformatycznych, zwane dalej „administratorem systemu”,
- 2) pracownika pionu ochrony odpowiedzialnego za bieżącą kontrolę zgodności funkcjonowania sieci lub systemu teleinformatycznego ze szczególnymi wymaganiami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 61 ust. 2 i 3.

2. Służby ochrony państwa udzielają kierownikom jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 61 ust. 1, niezbędnej dla realizacji ich zadań pomocy.

Art. 64. Stanowiska administratora systemu mogą zajmować albo pełnić funkcję pracownika pionu ochrony, o którym mowa w art. 63 ust. 1 pkt 2, osoby, które spełniają wymagania określone w art. 18 ust. 5, odpowiednie do klauzuli informacji niejawnych wytwarzanych, przechowywanych, przetwarzanych lub przekazywanych w systemach lub sieciach, które to osoby odbyły specjalistyczne przeszkolenie prowadzone przez służby ochrony państwa.

Rozdział 11

Bezpieczeństwo przemysłowe

Art. 65. 1. Przedsiębiorca, jednostka naukowa lub badawczo-rozwojowa, starający się o zawarcie umowy lub wykonujący umowę, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 5, zwaną dalej „umową”, z wykonaniem której łączy się dostęp do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, mają obowiązek ochrony tych informacji.

2. Umowa powinna określać:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, które zostaną przekazane przedsiębiorcy, jednostce naukowej lub badawczo-rozwojowej, w związku z wykonywaniem umowy, zwane dalej „instrukcją bezpieczeństwa przemysłowego”, odpowiednio do ich ilości, klauzuli tajności oraz liczby osób mających do nich dostęp,
- 2) skutki oraz zakres odpowiedzialności stron umowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków wynikających z ustawy, a także nieprzestrzegania wymagań określonych w instrukcji bezpieczeństwa przemysłowego.

3. Umowa może określać również wymagania w zakresie ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 66. Jednostka organizacyjna, która zawiera umowę, wyznacza osobę odpowiedzialną za nadzorowanie, kontrolę, szkolenie i doradztwo w zakresie wykonywania przez przedsiębiorcę, jednostkę naukową lub badawczo-rozwojową obowiązku ochrony przekazanych im informacji niejawnych.

Art. 67. 1. U przedsiębiorcy oraz w jednostce naukowej lub badawczo-rozwojowej, o których mowa w art. 65 ust. 1, służby ochrony państwa, każda w zakresie swojego działania, przeprowadzają postępowanie sprawdzające.

2. Postępowaniu sprawdzającemu podlegają:

- 1) osoby zajmujące stanowiska związane z kierowaniem, wykonaniem umowy lub z jej bezpośrednią realizacją u przedsiębiorcy, w jednostce naukowej lub badawczo-rozwojowej,
- 2) osoby, które w imieniu podmiotu określonego w pkt 1 uczestniczą w czynnościach zmierzających do zawarcia umowy, jeżeli są one związane z dostępem do informacji niejawnych,
- 3) osoby zatrudnione w pionie ochrony,
- 4) działający na rzecz i zlecenie podmiotu określonego w pkt 1 przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wykonywania usług ochrony osób i mienia.

3. Sprawdzeniu podlegają również:

- 1) struktura i pochodzenie kapitału przedsiębiorcy,
- 2) struktura organizacyjna przedsiębiorcy, jednostki naukowej lub badawczo-rozwojowej oraz ich władz,
- 3) sytuacja finansowa i źródła pochodzenia środków finansowych pozostających w dyspozycji podmiotów określonych w pkt 2.

4. Do osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1—3, nie stosuje się wymogu określonego w art. 28 ust. 1 pkt 1.

Art. 68. 1. Sprawdzenie, o którym mowa w art. 67 ust. 3, prowadzi się na podstawie danych zawartych w wypełnionym przez przedsiębiorcę, jednostkę naukową lub badawczo-rozwojową kwestionariuszu bezpieczeństwa przemysłowego.

2. Kwestionariusz bezpieczeństwa przemysłowego zawiera w szczególności:

- 1) dane dotyczące statusu prawnego,
- 2) dane o strukturze organizacyjnej i kapitałowej,
- 3) dane dotyczące władz lub organów zarządzających,
- 4) wykaz pracowników uprawnionych do dostępu do informacji niejawnych,
- 5) wykaz pracowników, którzy powinni mieć dostęp do informacji niejawnych, w związku z postępowaniem zmierzającym do zawarcia umowy lub jej wykonaniem,
- 6) dane dotyczące systemu ochrony osób, materiałów oraz obiektów przedsiębiorcy, jednostki naukowej lub badawczo-rozwojowej,
- 7) wykaz osób, które ze strony przedsiębiorcy, jednostki naukowej lub badawczo-rozwojowej będą odpowiedzialne za ochronę przekazanych im informacji niejawnych,
- 8) czytelny podpis osoby upoważnionej do składania oświadczeń woli w imieniu przedsiębiorcy lub kierownika jednostki naukowej lub badawczo-rozwojowej.

3. Przedsiębiorca, jednostka naukowa lub badawczo-rozwojowa mają obowiązek niezwłocznego informowania właściwych służb ochrony państwa oraz osoby, o której mowa w art. 66, o wszelkich zmianach dotyczących danych zawartych w kwestionariuszu bezpieczeństwa przemysłowego.

Art. 69. W przypadku pozytywnego wyniku postępowania, o którym mowa w art. 67 ust. 1, służba ochrony państwa wydaje świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego potwierdzające zdolność przedsiębiorcy, jednostki naukowej lub badawczo-rozwojowej do zapewnienia ochrony informacji niejawnych przed nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 70. Świadome podanie nieprawdziwych danych lub zatajenie prawdziwych danych w kwestionariuszu bezpieczeństwa przemysłowego albo niewykonanie obowiązku wynikającego z art. 68 ust. 3 może stanowić podstawę do odmowy wydania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego lub jego cofnięcia.

Art. 71. 1. Odmowa wydania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego nie wymaga uzasadnienia.

2. Przedstawiciel przedsiębiorcy, jednostki naukowej lub badawczo-rozwojowej, o których mowa

w art. 65 ust. 1, ma prawo, o ile nie zagraża to istotnym interesom państwa, zapoznać się z danymi zebranymi w postępowaniu sprawdzającym, a w szczególności z danymi, które stanowiły podstawę odmowy. O uprawnieniu tym służby ochrony państwa obowiązane są poinformować upoważnione podmioty.

Art. 72. Świadczenie bezpieczeństwa przemysłowego oraz odmowa wydania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego powinny zawierać:

- 1) określenie służby ochrony państwa, która wydała świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego lub odmówiła jego wydania,
- 2) miejsce i datę wystawienia,
- 3) nazwę podmiotu, o którym mowa w art. 65 ust. 1, i jego siedzibę,
- 4) podstawę prawną wydania,
- 5) stwierdzenie o wydaniu świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego albo o odmowie,
- 6) imienną pieczęć i czytelny podpis upoważnionego funkcjonariusza albo żołnierza służby ochrony państwa.

Art. 73. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzory:

- 1) kwestionariusza bezpieczeństwa przemysłowego,
- 2) świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego,
- 3) odmowy wydania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego.

Art. 74. 1. Dane zgromadzone w postępowaniu, o którym mowa w art. 67 ust. 1, podlegają ochronie i mogą być wykorzystywane wyłącznie w celu określonym w ustawie, a ich przekazywanie innym osobom jest zakazane.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą być udostępniane wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora w celu ścigania karnego albo Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezesowi Rady Ministrów — gdy wymaga tego istotny interes Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do danych zgromadzonych w postępowaniu, o którym mowa w art. 67 ust. 1, stosuje się przepisy art. 12 ust. 1 ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa.

Art. 75. Jeżeli w związku z wykonaniem umowy, niezależnie od jej przedmiotu, zostaną wytworzone informacje niejawne, o przyznaniu im odpowiedniej klauzuli tajności decyduje osoba, o której mowa w art. 66.

Art. 76. Przepisy rozdziału stosuje się także do podmiotów uczestniczących w wykonaniu umowy niezależnie od tego, w jakich stosunkach prawnych pozostają z przedsiębiorcą, jednostką naukową lub badawczo-rozwojową, której powierzono wykonanie umowy.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 77. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515, z 1996 r. Nr 59, poz. 269, Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 70, poz. 443, Nr 88, poz. 554 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 131, poz. 860) w art. 12 w ust. 1 po wyrazie „karnego” dodaje się przecinek i wyrazy „przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych”.

Art. 78. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. Nr 100, poz. 442, z 1992 r. Nr 21, poz. 85, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 152, poz. 720 oraz z 1997 r. Nr 18, poz. 105, Nr 71, poz. 449, Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770 i Nr 137, poz. 926) w art. 34a w ust. 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) służbom ochrony państwa i ich upoważnionym pisemnie funkcjonariuszom lub żołnierzom w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.”

Art. 79. W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w art. 50 w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) służb ochrony państwa i ich upoważnionych pisemnie funkcjonariuszy lub żołnierzy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.”

Art. 80. W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 56 i Nr 102, poz. 474 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 944) w art. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) ogólna koordynacja działań w zakresie ochrony informacji niejawnych w dziale obrony narodowej,”.

Art. 81. W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów (Dz. U. Nr 106, poz. 492 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 162, poz. 1126) w art. 39 w ust. 3 w pkt 2 w lit. j) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. k) w brzmieniu:

„k) ochrony informacji niejawnych.”

Art. 82. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740) po art. 35 dodaje się art. 35a w brzmieniu:

„Art. 35a. Pracownik ochrony, któremu mają być powierzone na podstawie ustawy z dnia

22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95) zadania pełnomocnika ochrony lub pracownika pionu ochrony, musi dodatkowo spełnić wymagania określone w tej ustawie."

Art. 83. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w art. 297 w § 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) służbom ochrony państwa i ich upoważnionym pisemnie funkcjonariuszom lub żołnierzom w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych."

Art. 84. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939 oraz z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118) w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 w lit. j) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. k) w brzmieniu:

„k) służb ochrony państwa i ich upoważnionych pisemnie funkcjonariuszy lub żołnierzy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych."

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 85. 1. Kierownicy jednostek organizacyjnych, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, powołają pełnomocników ochrony i zorganizują piony ochrony w podległych jednostkach oraz dostosują, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, pomieszczenia służbowe do wymogów ustawy.

2. Pełnomocnicy ochrony dokonają, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przeglądu stanowisk oraz sporządzą wykazy stanowisk i osób dopuszczonych do informacji niejawnych.

Art. 86. 1. Dokumenty wytworzone w okresie od dnia 10 maja 1990 r. do dnia wejścia w życie ustawy, zawierające wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową i oznaczone stosownie do przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy klauzulami: „Tajne specjalnego znaczenia”, „Tajne” lub „Poufne”, stają się w rozumieniu tej ustawy dokumentami oznaczonymi odpowiednio klauzulami: „ściśle tajne”, „tajne” lub „poufne”.

2. Osoby, o których mowa w art. 21 ust. 1, lub ich następcy prawni w odniesieniu do dokumentów zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, wytworzonych przed dniem 10 maja 1990 r. — dokonają w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy ich przeglądu w celu dostosowania ich do tymczasowych klauzul do klauzul wynikających z usta-

wy. Do tego czasu dokumenty te uważa się za oznaczone odpowiednio do postanowień ust. 1, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Przepis art. 25 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

3. Po upływie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dokumenty, o których mowa w ust. 2, w stosunku do których nie dokonano przeglądu, stają się jawne, z wyjątkiem dokumentów odpowiadających kryteriom określonym w art. 25 ust. 2 pkt 1 i 2, które stają się dokumentami oznaczonymi klauzulą „ściśle tajne”, podlegającymi ochronie na podstawie powołanego przepisu.

4. Przepisy ust. 2 i 3 nie naruszają przepisów innych ustaw.

Art. 87. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów upoważnienia do dostępu do wiadomości stanowiących tajemnicę państwową lub służbową:

- 1) osobom na stanowiskach objętych wymogiem przeprowadzenia specjalnego postępowania sprawdzającego — tracą ważność po 12 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy,
- 2) osobom na stanowiskach objętych wymogiem przeprowadzenia poszerzonego postępowania sprawdzającego — tracą ważność po 18 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy,
- 3) osobom na stanowiskach objętych wymogiem przeprowadzenia zwykłego postępowania sprawdzającego — tracą ważność po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Przepis art. 44 ust. 2 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w ust. 1.

3. Decyzje zezwalające na ujawnienie wiadomości stanowiących tajemnicę państwową lub służbową, wydane na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej (Dz. U. Nr 40, poz. 271, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1997 r. Nr 110, poz. 714), zachowują ważność nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1999 r.

4. Zezwolenia wydane na podstawie art. 16 ustawy, o której mowa w ust. 3, zachowują ważność nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1999 r.

Art. 88. Działającym na podstawie odrębnych ustaw wewnętrznym służbom ochrony w jednostkach organizacyjnych kierownicy tych jednostek mogą powierzyć zadania i uprawnienia pionów ochrony zgodnie z przepisami ustawy.

Art. 89. 1. Przepisy dotyczące tajemnicy państwowej lub służbowej, wydane na podstawie ustawy, o której mowa w art. 90, o ile nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, zachowują moc przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.